

SIVISTYKSEN TOIMIALUE

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

SIVISTYS	(1000 €)			euro				
	TP 2019	TA 2020	MTA v.2020	TA 2021	RS (1000 €) 2022	2023	2024	2025
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	7 530	7 105	9 777	10 018 716	10 119	10 220	10 322	10 426
Maksutuotot	4 167	4 307	4 307	4 242 000	4 284	4 327	4 371	4 414
Tuet ja avustukset	1 232	139	139	139 000	140	142	143	145
Muut toimintatuotot	568	424	424	403 500	408	412	416	420
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	13 497	11 974	14 646	14 803 216	14 951	15 101	15 252	15 404
Valmistus omaan käyttöön								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-44 966	-45 599	-45 599	-45 933 218	-46 076	-46 361	-46 834	-47 312
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-9 038	-9 701	-9 701	-9 758 277	-9 789	-9 849	-9 950	-10 051
Muut henkilösivukulut	-1 352	-1 778	-1 778	-1 790 412	-1 796	-1 807	-1 826	-1 844
Palvelujen ostot	-14 749	-13 772	-15 425	-15 310 186	-15 358	-15 453	-15 610	-15 770
Aineet,tarvikkeet, tavarat	-3 717	-4 144	-4 144	-4 112 745	-4 125	-4 151	-4 193	-4 236
Avustukset	-5 357	-5 521	-5 521	-5 520 603	-5 538	-5 572	-5 629	-5 686
Vuokrat	-18 382	-18 619	-18 606	-19 286 085	-19 346	-19 466	-19 664	-19 865
Muut toimintakulut	-296	-289	-289	-288 733	-290	-291	-294	-297
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-97 857	-99 423	-101 063	-102 000 259	-102 316	-102 951	-104 001	-105 062
TOIMINTAKATE, S*	-84 360	-87 449	-86 417	-87 197 043	-87 365	-87 850	-88 749	-89 657
Toimintakulujen muutos %		2,73	3,28	2,59	0,31	0,62	1,02	1,02
Toimintakulujen muutos euroina		1 566	3 206	2 576 899	316	634	1 050	1 061
Toimintakatteen muutos %		3,66	2,44	-0,30	0,19	0,55	1,02	1,02
Toimintakatteen muutos euroina		3 089	2 057	-251 895	168	485	899	908
%-osuus verorahoituksesta	41,46	40,98	40,72	39,16	38,06	37,16	36,90	36,63
Asukkaat 31.12.	38605	38840	38840	38716	38759	38800	38834	38896
Toimintakate euro/asukas	-2185	-2252	-2225	-2252	-2254	-2264	-2285	-2305

S* = Sitova taso

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Toimialueen palvelualueet

- Sivistyksen tukipalvelut
- Oppiminen
- Varhaiskasvatus
- Kulttuuri
- Vapaa-aika

Strategian toteuttaminen

Valtuustokauden tavoitteista keskeisimmät, jotka määrittävät Sivistyksen toimialueen työtä 2021

- Olemme varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta
- Edistämme tuusulalaisten hyvinvointia, arjen sujuvuutta ja elämän vireyttä ja elämänlaadun paranemista
- Otamme toiminnassamme huomioon luontoarvot ja ympäristöt. Huolehdimme, että luonto voi hyvin ja se on läsnä kuntalaisten arjessa
- Uudistamme kuntaa, palveluita ja organisaatiota ottaen huomioon maakuntauudistuksen ja Keski-Uudenmaan Soten, varmistuen tuusulalaisten lähipalvelut
- Takaamme tuusulalaisille nuorille jatkokoulutuspaikan ja työllistymispolun
- Uudistamme ja tehostamme kunnan palveluverkkoa kuntalaislähtöisesti päämääränä modernit, terveet ja turvalliset toimintaympäristöt sekä kohtaamisten mahdollistaminen
- Kehitämme Tuusulanjärven ja jokivarsien sekä vesistöjen virkistyskäyttöä ja saavutettavuutta
- Kehitämme Tuusulan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Tuusulalaiset liikkuvat ja harrastavat enemmän ja monipuolisesti.
- Kehitämme Tuusulan urheilukeskusta Helsingin seudun parhaaksi omaehtoisen harrastamisen ja aktiivisen urheilun ympäristöksi ja tapahtumapaikaksi
- Panostamme kulttuuritarjonnan monipuolisuuteen ja laatuun ja matkailu alueella lisääntyä. Luomme mahdollisuuksia kulttuuriliikunnalle.
- Johdamme ihmisiä innostaen ja yhdessä uutta tehden. Tuusulan kunta on vetovoimainen työnantaja ja kunnan henkilöstö voi hyvin.
- Kansainvälistymme ja luomme sille edellytyksiä.

Näiden tavoitteiden pohjalta on luotu toimialueen vuositavoitteet. Kasvatus ja koulutus lisäävät kunnan kilpailukykyä ja luovat elinvoimaa ja sivistystä.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Varhaiskasvatuksen ja oppimisen palvelualueiden strategiset vuositavoitteet 2021

- Valmistaudumme oppivelvollisuuden laajentamisen toteuttamiseen 1.8.2021
- Kehitämme varhaiskasvatuksen laatua ja arviointia
- Rakennamme kestäväää tulevaisuutta Agenda 2030 -tavoitteiden toteuttamisen kautta ja jalkautamme sen osaksi yksiköiden toimintasuunnitelmia
- Kehitämme sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistämme henkilöstön hyvinvointia sekä mahdollistamme jaetun johtamisen
- Kehitämme oppilasarviointia ja jalkautamme lukion opetussuunnitelmaa
- Lisäämme lasten ja nuorten hyvinvointia
- Edistämme opetusteknologiaa
- Valmistaudumme vastaamaan poikkeusoloista johtuviin lisätarpeisiin lukuvuoden 2020-2021 aikana vahvistamalla oppilashuollon toimintaa ja yhteistyötä Keusoten kautta
- Jalkautamme taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa
- Juhlistamme Tuusulan kuvataidekoulun 20-vuotista toimintaa
- Kehitämme kielipainotteista pedagogiikkaa
- Kehitämme ruotsinkielistä varhaiskasvatusta ja opetusta

Oppivelvollisuuden laajentamisen lakivalmistelu on käynnissä ja Eduskunnan tulisi vahvistaa oppivelvollisuuden laajentamista koskeva lainsäädäntö vuoden 2020 loppuun mennessä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021. Hallitusohjelman tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen koulutuksen. Osaamisvaatimusten kasvaessa työllistyminen edellyttää nykyisin vähintään toisen asteen tutkinnon suorittamista.

Oppivelvollisuusudistuksen tavoite on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla koulutusasteilla, kaventaa oppimiseroja sekä kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa. Esityksen mukaan oppivelvollisuus päättyisi, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän suorittaa ylioppilastutkinnon tai ammatillisen tutkinnon.

Ennen toisen asteen koulutukseen siirtymistä nuori voi suorittaa myös nivelvaiheen koulutuksen. Esityksessä nivelvaiheen koulutukset yhdistettäisiin kokonaisuudeksi, joka koostuu erilaisista osista. Uuteen nivelvaiheen koulutukseen yhtenäistettäisiin perusopetuksen lisäopetus (kymppiluokka), lukiokoulutukseen valmistava koulutus (LUVA) ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA). Uusi koulutuskokonaisuus (TUVA= tutkintoon valmistava koulutus) otettaisiin käyttöön syksyllä 2022. Toisen asteen tutkinnon suorittaminen olisi nuorelle maksutonta. Myös kaikki toisen asteen opiskelussa tarvittavat välttämättömät oppimateriaalit ja välineet olisivat uudistuksen jälkeen maksuttomia.

Varhaiskasvatuksen laadun arviointi on keskeistä toimintaa kehitettäessä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee toteuttaa itsearviointia suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Karvi on julkaissut varhaiskasvatukseen laaditut kansalliset laatuindikaattorit, jotka luovat pohjan sille, millaista varhaiskasvatustoiminnan tulisi olla, jotta sen laatu olisi korkeatasoista. Tuusulan kunnassa on toteutettu laadun arviointi vuoden 2020 aikana ja siitä saadut tulokset toimivat kehittämisen pohjana vuonna 2021. Työtä jatketaan yksikkötasolla.

Varhaiskasvatuksen johtamisen kehittäminen tehdään suhteessa palveluverkon muutoksiin.

Tuusulassa on ollut käynnissä johtamisen kehittämisen pilotteja, jotka jatkavat toisen

kokeiluvuoden. Vuoden 2021 aikana tehdään uusi henkilöstösuunnitelma uusien, isompien kokonaisuuksien johtamiseen.

Kestävän tulevaisuuden rakentaminen on koko toimialaa koskeva tavoite, jolla on useita toimenpiteitä. Noudatamme Agenda 2030 tavoitteita ja jalkautamme niitä yksiköiden toimintasuunnitelmiin. Agenda 2030 sisältää 17 erilaista tavoitetta, jotka käsittelevät kestävästä kehitystä. Tavoitteena olisi luoda koko kunnan kattava kestävä kehityksen ohjelma.

Palveluverkko uudistuu ja sen kautta on laadittava tarkat seuraavan kymmenvuotiskauden henkilöstösuunnitelmat. Palveluverkon muutokset vaikuttavat erityisesti varhaiskasvatukseen, oppimisen ja ruokapalveluiden henkilöstöön. Varhaiskasvatustilanne muuttuu myös varhaiskasvatukseen henkilöstörakennetta ja kelpoisten henkilöstön saatavuus on turvattava ja rekrytointia on kehitettävä ennakoivaan suuntaan. Osaava ja osaamistaan uudistava henkilöstö on sivistyksen toimialueen keskeisin voimavara. Koulutusta voi kehittää täydennyskoulutuksin ja työpaikalla tehdyn oppimisen keinoin ja työssä oppimalla. Laadimme toimintakausittain koulutuskalenterin ja tutor-opettajamallin kautta vertaisoppiminen on mahdollista kaikille.

Kehitettäessä henkilöstön hyvinvointia, tulee ensin tunnistaa muutostarve ja arvioida lähtötaso. Tuusulassa toteutamme koko kuntaa koskevan työhyvinvointikyselyn, laadimme kohdennetusti työpaikkaselvityksiä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa ja lisäksi toteutamme omia yksikkötasoisia kyselyitä. Tuloksien jälkeen laadimme keinot toimintatapojen muutosten toteuttamiseksi ja valitsemme omalle organisaatiolle sopivat toimenpiteet. Lopuksi uudet toimet otetaan käyttöön ja asetetaan tavoitteet uudelle tekemiselle.

Tiedolla johtamisessa oleellista on tärkeän tiedon tunnistaminen ja sen analysoiminen ja vieminen päätöksenteon tueksi. Saamme keskeistä hyvinvointitietoa mm. kouluterveyskyselyistä ja oppilashuollon arvioinneista. Tätä käytämme hyvinvoinnin kehittämisen tukena. Palveluverkon kehittämisen osalta tärkein tieto liittyy lapsi- ja oppilasmäärien alueelliseen kehittymiseen. Väestöennustamista tulee kehittää vuonna 2021 tarkemmaksi kunnan eri asuinalueille.

Lukion uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön ja oppilasarviointia kehitetään. Lukiolaki mahdollistaa yksilöllisempiä opintopolkuja ja tämä vaatii oppilaiden ohjausta ja tukea. Tuen resursointi on tarkasteltava uudelleen vuonna 2021 myös oppivelvollisuuden laajentamisen myötä. Oppilasarvioinnin toteuttaminen nousi kehittämiskohteeksi arvioitaessa perusopetuksen opetussuunnitelman toteuttamista ja valtakunnallinen arvioinnin ohjeistus täsmentyy.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen on keskeistä koko toimialan osalta. Jokaisen tavoitteen tulee tähdätä eri ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen.

Kouluterveyskysely ja Tuusulan kunnan hyvinvointisuunnitelma määrittävät tehtävää hyvinvointityötä. Lasten ja nuorten hyvinvointi koostuu myös lasten ja nuorten psykososiaalisista taidoista, joita ovat ihmissuhdetaidot, ristiriitojen ja ongelmien ratkaisutaidot ja kokemusten ilmaisutaito. Näitä taitoja edistämme varhaiskasvatuksessa, kouluissa, nuorisopalveluissa yhteisö- ja ryhmämuotoisilla tavoilla. Ne mahdollistavat osallisuuden ja lisäävät vahvuuksia. Keskitymme positiiviseen ja lapsikeskeiseen pedagogiikkaan, jossa oppiminen lähtee lasten ja nuorten vahvuuksista. Samoin kiusaamisen ehkäisytyötä tehdään suunnitellusta ja koordinoidusti. Yhteistyössä Keusoten kanssa

koulutetaan oppilashuollon henkilöstö vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien käyttöönotossa. Tavoitteena on, että sivistyksen toimialueen ammattilaiset saavat uusia menetelmiä käyttöönsä, joilla ennaltaehkäistään mielenterveyden ongelmien eskaloitumista vaativimmiksi haasteiksi. Keskiössä ovat masennukseen ja ahdistukseen puuttuminen vaikuttaviksi todettujen interventoiden avulla.

Lapsen ja nuorten hyvinvointia tulee tukea myös lapsen kasvuympäristön hyvinvoinnin kehittämisen kautta. #uuttakoulu- hankkeessa on pohdittu uusia tapoja kehittää kodin ja koulun välistä yhteistyötä ja näitä havaintoja jalkautetaan osaksi yksiköiden toimintaa.

Tieto- ja viestintäteknikka, opetusteknologia kehittyy koko ajan. Kasvatuksen ja koulutuksen on vastattava muuttuvan työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin. Opetusteknologian sujuva käyttö mahdollistaa paremman oppimisen ja antaa lapsille ja nuorille tasavertaiset mahdollisuudet tietoyhteiskunnassa toimimiseen. Tulevaisuuden tavoitteena on päästä 1 laite / 1 oppilas suhteen toteutumiseen. Varhaiskasvatuksessa kehitetään digioppimista ja lisätään koulutusta.

Valmistaudumme vastaamaan poikkeusoloista johtuviin lisätarpeisiin lukuvuoden 2020-2021 aikana vahvistamalla oppilashuollon toimintaa ja yhteistyötä Keusoten kautta. Saimme lukuvuodelle 2020-2021 valtion erityisavustusta yli 700 000 Koronaviruksen aiheuttamisen vaikutusten korjaamiseen. Tämä näkyy erityisessä ja tehostetun tuen resursseissa ja tukiopetuksessa. Yhteistyön rakenteet ovat vielä jäsentymässä ja vuoden 2021 aikana on tärkeää luoda toimivat rakenteet kaikille tasoille Keusoten kanssa.

Tuusulan kuvataide koulun juhlii vuoden 2021 aikana 20-vuotisjuhlavuotta. Keskeistä on uusien Monioon sijoittuvien palveluiden muotoilu ja uuden toimintakulttuurin luominen.

Kielirikasteista varhaiskasvatusta kehitetään Mikkolan ja Pellavan esiopetuksen ryhmissä englannin kielellä ja Kievarin päiväkodin ryhmissä ruotsin kielellä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueiden strategiset vuositavoitteet 2021:

- Uusimme Virtuaali -Tuusulan
- Kehitämme kokoelmienhallintaa
- Laadimme Taidekasarmin ja 10-rakennuksen hankesuunnitelmat
- Teemme kulttuurituotannon henkilöstösuunnitelman
- Toteutamme Halosenniemen kehittämissuunnitelmaa ja teemme talon perusparannusta
- Toteutamme kirjastopalveluiden kehittämissuunnitelmaa
- Kehitämme kirjaston toimintaympäristöä ja lisäämme asiakastyytyvyyttä
- Kehitämme kotiseutukokoelmaa
- Kehitämme ulkoilureitistöjä ja alueiden välisiä reittejä
- Kehitämme Tuusulanjärven liikuntamahdollisuuksia
- Aloitamme urheilukeskuksen monitoimihallin toteutuksen
- Rakennamme BMX-radan urheilukeskukseen
- Parannamme urheilukeskuksen toimivuutta ja palveluita
- Kehitämme ja laajennamme hyvinvointivalmennusta
- Lisäämme koulunuorisotyötä yläkouluilla

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

- Kehitämme verkkonuorisotyötä
- Uimahallin palveluita kehitetään teetetyin asiakaskyselyn pohjalta
- Teetämme tarkemmat laskelmat allastekniikan ja kiinteistönhoidon ylikunnallisesta hoitamisesta

Kokoelmahallinnan kehittäminen on osa ylikunnallista museopalveluiden kehittämishanketta, jossa tarkastellaan museomatkailua, osaamisen kehittämistä, kokoelmahallintaa ja yhteistä laajempaa näyttelytilaa yhteistyössä Järvenpään ja Keravan kaupunkien kanssa.

Halosenniemen museon kehittämissuunnitelman mukaisesti vuonna 2021 tulee aloittaa peruserparannukset rakennukseen, kehittää edelleen pysäköintialueiden toimivuutta ja peruserparantaa museon puutarha-alueita.

Taidekasarmin ja 10-rakennusten osalta toivotaan aloitettavan hankesuunnittelu kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan esittämien suunnitelmien mukaisesti. 10-rakennus toimisi kulttuurituotannon ja käsityön taiteen perusopetuksen tiloina täydentämässä Moniota ja Taidekasarmi palautuisi taiteen näyttelytilaksi. Kulttuurituotannon henkilöstösuunnitelman laatiminen tulee tehdä osana kehittämissuunnitelmaa ja ylikunnallista kehittämishanketta. Kirjastopalveluiden osalta keskeisimpänä tavoitteena on Kellokosken kirjaston peruserparannuksen toteuttaminen.

Lasten ja nuorten ohjattua ja omaehtoista harrastamista tuetaan. Liikunnan ja kaiken ikäisten kuntalaisten liikkumisen edellytyksiä sekä olosuhteita parannetaan kaikissa kuntakeskuksissa. Liikunta- ja harrastuspaikkojen kunnossapitoon kiinnitetään erityistä huomiota ja osallisuus huomioidaan oleellisena osana yhteisön kanssa työskentelyä. Kuntalaisten liikkumista edistetään monipuolisesti, yksilöohjausta ja neuvontaa lisätään. Hyvinvointivalmennusta kehitetään liikkumis- ja elintapaneuvontana eri kohderyhmille suuntautuvien palvelujen muodossa. Ryhmäliikunnan palvelukokonaisuutta yhdenmukaistetaan edelleen yhdessä Tuusulan Opiston kanssa.

Ulkoilureitistöä kehitetään eri osissa Tuusulaa. Kellokoskella edistetään kuntoreitin suunnittelua Mäntsälän kunnan kanssa (Porakallio, Hyökännummi), Jokelassa parannetaan reittejä ns. Kisan majan ympäristössä ja varuskunnan ulkoilupolkujen ja reittien opasteita parannetaan. Sarvikallion virkistysalueelle rakennetaan uusi polkureittiosuus ja alueen palveluita parannetaan.

Tuusulanjärven yleissuunnitelma valmistuu vuoden 2021 aikana ja kuvaa tulevaisuuden tahtotilaa järven ympäristön reittien osalta. Urheilukeskuksen monitoimihallin toteutus alkaa salibandyhallin laajennusosalla.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Palveluverkon kehittäminen sivistyksen toimialueella 2021

- Viemme toteutukseen hyväksytyin palveluverkkosuunnitelman ja 10-v investointisuunnitelman
- Käynnistämme Monion rakentamisen ja valmistaudumme uuden toimintaympäristön käyttöönottoon
- Käynnistämme päiväkotia Martta Wendelinin rakentamisen ja valmistaudumme päiväkotiyksiköiden yhdistämiseen
- Käynnistämme Kirkonkylän kampuksen rakentamisen ja valmistaudumme toiminnan käynnistämiseen
- Teemme Riihikallion monitoimikampuksen toteutussuunnitelman ja valmistaudumme toimintaympäristön muutokseen
- Käynnistämme Rykmentinpuiston monitoimikampuksen toteutussuunnittelun ja valmistaudumme toimintaympäristön muutokseen
- Toteutamme Lahelan monitoimikampuksen hankesuunnittelun
- Päätämme Jokelan alueen palveluverkkosuunnitelmasta ja etenemme hankesuunnitelmaan

Oppiminen ja oppimisympäristöt ovat keskiössä ja oppimisympäristöjä uudistetaan ympäri Suomen. Hyväksytty palveluverkkosuunnitelma on oppimisympäristöjen kehittämisen pohjana Tuusulassa. Uuden palveluverkon tulee vastata niin lasten ja nuorten kuin aikuistenkin oppimiseen ja hyvinvointiin liittyviin tarpeisiin vahvistamalla tasa-arvoista oppimista. Uudistaminen edellyttää myös toimintakulttuurin muutosta, kehittämistyötä on tehtävä moniammatillisesti. Tuusulassa lapsilla ja nuorilla tulee olla terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt. Palveluverkkosuunnitelma sisältää suunnitelman, kuinka sisäilmaongelmaisten rakennukset korvataan uusilla tiloilla.

Tuusulan kuntakeskusten sydämeen nousee monikäyttöisiä kampuksia, joissa yhdistyy uudenlainen yhteen nivoutuva palvelukokonaisuus ja oppimisympäristö. Ne tulevat pitämään sisällään keskeisten opetus-, sivistys-, kulttuuri- ja liikuntapalvelujen yhteiset toimintamahdollisuudet ja tarjoamaan alueen asukkaille ja erilaisille yhdistyksille kokoontumis- ja harrastamismahdollisuuksia. Päättävänä on tehdä asukkaillemme terveellisiä, turvallisia ja moderneja oppimisympäristöjä.

Kuntakeskusten identiteetti vahvistuu uusien monitoimikampusten tuottamien toimintamahdollisuuksien myötä ja myös toimintakulttuuri muuttuu. Toimintakulttuurin muutos syntyy ymmärtämällä, miten eri asiat vaikuttavat toisiinsa arjessa. Eri sidosryhmien osallistuminen uusien oppimisympäristöjen ja niiden toimintakulttuurien suunnitteluprosesseihin on tärkeää. Yhteinen ymmärrys tarpeista syntyy yhdessä käyttäjien, kuten oppilaiden, henkilöstön, huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa. Monitoimikampukseen tulisi rakentua yhteistyöpaikaksi kehittämisverkostoille.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Lapsi- ja oppilasmääräennusteet 2020-2043

Syntyneet 1994-2019

0-6-vuotiaiden lasten ja perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä vuosille 2020-2044 laskettu sekä A-trendi että B - tavoite-ennusteen mukaan.

0-6-vuotiaiden määrän kehitys 2020-2044 (A-trendi)

TUUSULA

Tekemisen
taidetta.

O-6-vuotiaiden määrän kehitys 2020-2044 B-ennusteen mukaan

TUUSULA
Elämän taidetta.

Perusopetuksen oppilaiden määrän kehitys 2020-2044 (A-trendi)

TUUSULA
Elämän taidetta.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Perusopetuksen oppilaiden määrän kehitys 2020-2044 B-ennuste

TUUSULA
Eihänneen taidetta.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja taloudessa 2021 ja taloussuunnitelmakaudella 2021-2025

Oppivelvollisuuden laajentamista koskeva lainsäädäntö on keskeisin muutos 1.8.2021 lukien.

Varhaiskasvatuksen mitoitusta tuli voimaan 1.8.2020. Mitoitus lasten ja hoitajien suhteesta vaikuttaa varhaiskasvatuksen toimintamenoihin vuonna 2021.

Kunnan säästöohjelmassa on yhteensä 3 miljoonan euron säästöt vuodelle 2021.

Sivistystoimen osalta on tavoitteena olisi noin 1,2 milj. euron vuotuiset säästöt.

Talousarviovalmistelussa on tuotu esille erilaisia vaihtoehtoja säästöjen toteuttamiseksi.

Sivistyksen toimialueella keskeisimmät ehdotukset ovat seuraavat:

- 1) Palveluverkon muutokset, Linjamäen yhdistyminen Kellokosken kouluun sekä Nahkelan koulun yhdistäminen Rusutjärven/Vaunukankaan kouluun
- 2) Ryhmä- ja luokkakokojen nostaminen
- 3) Opetussuunnitelman kuntakohtaiset lisätunnit alkuopetuksessa 2vvt
- 4) Kasvatusohjaajista luopuminen
- 5) Varhaiskasvatuksen aineiden ja tarvikemäärärahan laskeminen 80 euroon/lapsi (nykyinen 100 euroa/lapsi)
- 6) Ruokapalveluiden hävikkiruokien vähentäminen
- 7) Kulttuuritoimen kokoelmatilojen säästö
- 8) Vapaa-aikapalveluiden säästö hankinnoissa
- 9) **HR-säästöt, sijaiskulut, matkakorvaukset, vaihtoehtoisen työvoiman käyttöä**

Palveluverkon tuomat säästöt nähdään järkevimmin säästöinä. Linjamäen koulu, jossa on lukuvuonna 2020-2021 23 oppilasta, yhdistyisi Kellokosken yhtenäiskouluun ja Nahkelan koulu Rusutjärven kouluun. Sekä Nahkelan koulun, että Rusutjärven koulujen oppilasmäärä on ollut

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

viime vuosina laskeva. Tällä yhdistämisellä turvattaisiin yhden koulun säilyminen Nahkela-Rusutjärvi alueella.

Ryhmä- ja luokkakokojen nostaminen on mahdollista vain osassa kouluja ja säästö ei kohtelee kunnan eri kouluyksiköitä yhdenvertaisesti. Osassa isoimmista kouluista ryhmäkokoja voidaan kasvattaa helpommin yhdistämällä opetusryhmä suuremmiksi ja vähentämällä jakotunteja ja resurssiopettajia. Pienissä yksiköissä leikkaus tarkoittaisi useamman kuin kahden luokka-asteen opettamista samassa ryhmässä sekä suuria yhdysluokkia ja mahdollisten resurssiopettajien poistumista. Säästö vaikuttaisi kaikkiin Tuusulan perusopetuksen oppilaisiin.

Yksi säästökohteista on yläkoulun oppilaan tuen erillisrahoituksesta luopuminen, joka tarkoittaa käytännössä kasvatusohjaajista luopumista. Tuusulan yläkouluissa työskentelee neljä kasvatusohjaajaa. Kasvatusohjaajien poistuminen heikentäisi yläkoulujen oppilaiden tukea, yksilöllinen ohjaus vähenisi, koulun ja kolmannen sektorin yhteistyö heikentyisi sekä vaikutukset ulottuisivat myös koulunuorisotyön laatuun. Kasvatusohjaajien poistuminen vaikuttaisi yläkoulujen oppilaisiin

Alkuopetuksen lisätunnit mahdollistavat 1.-2. luokan oppilaille yhden lisätunnin matematiikkaa ja toisen äidinkieltä. Kahden viikkotunnin leikkaus vaikuttaisi oleellisesti alkuopetuksen laatuun ja edelleen lyhentäisi pienten oppilaiden koulupäivää. Tämä vaikuttaa yhteensä noin 1000 oppilaaseen ja opetushenkilökuntaan. Alkuopetuksen antaa pohjan koko perusopetukselle ja kahden viikkotunnin vähennys on merkittävä pienten lasten saamassa oppimisen tuessa.

Hävikkiruoan vähentäminen ja tarvikemäärärahojen pienentäminen nähdään mahdollisina säästökohteina. Kulttuuritoimen kokoelmahallinta tuo säästöjä tilakustannuksiin. Digitalisaatio tuo kustannussäästöjä kirjastopalveluihin ja lehtitilausten karsimista tehdään vuonna 5000 eurolla.

Talousarvioon sisältyy Sivistyksen toimialueella 100 00 euron kohdentamaton säästö, joka esitetään toteutettavaksi osaksi pääsymaksutuottaja korottamalla mm. uimahallimaksut, museoiden pääsymaksut ja Tuusulan opiston maksut sekä niin, että koulumatkaetuutta ei järjestetä kahdessa kodissa asuville oppilaille 1.8.2021 lukien.

Tuusulan kunnan henkilöstöön liittyvät säästötoimenpiteet kohdentuvat sairaspöissaolojen vähentämiseen (sijaiskulut) ja koulutus- ja matkakuluihin sekä vaihtoehtoisen työvoiman käyttöön. Sijaiskustannuksiin kohdentuva säästö tulee lähes kokonaan sivistyksen toimialueelle.

Valtakunnallinen koronatilanne tulee edelleen vaikuttamaan sairaspöissaoloihin. Varhaiskasvatuksessa on mitoitus, joka säätelee henkilöstömäärää suhteessa lapsiin. Perusopetuksessa haluamme säilyttää sijaisten ottamisen sallimisen. Voimme vaikuttaa työhyvinvoinnin lisäämiseen yksiköissä ja varhaisen tuen mallilla sairaslomien kestoon ja ennaltaehkäisyyn.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Matkakulujen väheneminen tulee osin siitä, että kokoukset järjestetään etäyhteyksiä hyödyntäen ja ajopäiväkirjojen käyttöä täsmennetään. Kokonaissumma sivistyksen toimialueelle on 62 108 euroa.

Vaihtoehtoisen työvoiman käyttöä pyritään lisäämään, mikäli se vain on mahdollista.

Kokoustarjoiluja tullaan vähentämään koko toimialalla, säästötavoite on 29 733 euroa, joka tarkoittaa tarkkaa ja tiukkaa tarjoilua koskevaa säännöstä.

Lomarahojen vaihtamisilla vapaapäiviin (37 166 euroa) ja ylitöiden vähentämällä tavoitellaan (29 733 euroa) säästöjä. Sivistyksen toimialalla lomarahojen vaihtaminen onnistuu KVTES:n noudattavan henkilökunnan osalta.

Kuljetuskilpailutusten kautta haetaan 10 000 euron säästöjä. Tähän liittyvät koululais- ja ruokapalveluiden kilpailutukset.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeet tulee määrällisesti ja laadullisesti ennakoida vastaamaan toiminnan tarpeita, lainsäädännön muutoksia (varhaiskasvatustalaki, museolaki ja lukiolaki) ja toimintaympäristöön liittyviä muutoksia (palveluverkon muutokset). Henkilöstön saatavuus on varmistettava ja tämä koskee erityisesti varhaiskasvatusta ja oppilas- ja opiskelijahuoltoa.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan varhaiskasvatustalain henkilöstöstä antaman määräyksen toteuttamista. Lastenhoitajien sijaan tulee rekrytoida riittävä määrä varhaiskasvatuksen opettajia. Henkilöstörakenteen muutos lisää henkilöstön kustannuksia vuoteen 2030 asti. Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteita kehitetään, kun siirrytään toiminnan isommissa yksiköissä.

Perusopetuksen oppilasmäärän vähenemiseen varaudutaan tarkastelemalla kriittisesti avautuvat luokanopettajien ja lehtoreiden virat ja katsomalla tuntien riittävyys seuraavien vuosien ajalta.

Koulunkäynninohjaajien tehtävien osalta vuoden 2021 aikana arvioidaan vakinaisten tehtävien määrien riittävyys ja määräaikaisten tehtävien osalta selvitetään tehtävien mahdollista ulkoistamista yhteistyökumppanille. Vuoden 2021 aikana tehdään selvitys koskien ohjaajapalveluita ja selvitetään mahdollinen vuokratyövoiman käyttö.

Uusien monitoimikampusten johtamisjärjestelmiä kehitetään ja varmistetaan riittävä johtamisen resurssi.

Oppilas -ja opiskelijahuollon henkilöstön osalta tilanne on suhteellisen hyvä oppilasmäärien hiukan laskiessa. Tällä hetkellä kaikki tehtävät on täytetty, eikä henkilöstölisäykseen ole tarvetta.

Lukion ja Tuusulan opiston osalta voidaan luoda uusia yhteisiä opetustehtäviä Monioon siirryttäessä.

Ulkoisella rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin palkataan henkilöitä hankesuunnitelman edellyttävällä tavalla.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Ruokapalveluissa laaditaan uusi henkilöstösuunnitelma Keusoten ja kunnan palveluverkon muutoksista johtuvista syistä.

Jotta museomme pysyvät valtionosuuden piirissä, tulee huolehtia riittävästi henkilöstömäärästä suhteessa museolakiin. Kulttuurituotannon resurssit tulee tarkastella uudelleen suhteessa rakentuvaan Monioon sekä ratkaista se, miten palvelut Moniossa tuotetaan.

Vapaa-ajan palveluissa tavoitteena on lisätä alueelliseen nuoristyöhön yksi vakinainen nuoriso-ohjaaja. Tällä korjataan henkilöstörakennetta, jossa suurin osa työntekijöistä on määräaikaista.

Keskeisimpiä täydennyskoulutusteemoja toimialalla ovat opetusteknologia, hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen sekä kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

Perustelut investoinneille

Sivistyksen toimialueella keskeisimmät investoinnit liittyvät palveluverkon kehittämiseen ja keskeisten rakennushankkeiden eteenpäin viemiseen valtuustossa 18.11.2018 hyväksytyin ja 9.12.2019 tarkistetun palveluverkkosuunnitelman mukaan.

Martta Wendelin päiväkotiki (9 000 000)

- Rakentaminen käynnissä

MONIO, lukio ja kulttuuritalo (11 900 000)

- Rakentaminen käynnistyy

Rykmentinpuiston monitoimikampus (500 000)

- Elinkaarikiipailutus

Riihikallion monitoimikampus (1 200 000)

- toteutussuunnittelu 2020-2021

Ruotsinkylän koulu (500 000)

- vanhan elementtikoulun purku ja liitoskohdan peruserparannus

Jokelan koulukeskus (50 000)

- Strategisen selvityksen mukaiset vähäiset muutostyöt

Lahelan monitoimikampus (100 000)

- Hankesuunnitelma laaditaan

Kirkonkylän kampus (10 000 000)

- Rakentaminen käynnistyy

Pihaleikkivälineet ja aidat säännösten mukaisiksi (30 000)

Koulujen ja varhaiskasvatuksen verkot ja verkko-oppimisympäristön suunnittelu ja toteutus (100 000)

Uusien oppimisympäristöjen edellyttämät muutosinvestoinnit (100 000)

- vähennys vuodesta 2020 100 000 euroa

Koulujen irtaimisto (140 000)

- vähennys vuodesta 2020 60 000 euroa

Päiväkotien irtaimisto (40 000)

- vähennys vuodesta 2020 10 000 euroa

Robottiikkahankinnat (20 000)

- Robottiikkalainaanon täydennys

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden investoinnit:

Uimahallissa tehdään kassapalveluiden muutostyöt, jotta palvelua ja kulkemista rakennuksessa parannetaan ja saadaan lisää toiminnallisuutta. 100 000 euroa

Urheilukeskuksen kokonaiskehittämiseen ja ylläpitoon varattavaa määrärahaa pienennetään 150 000 euroon/ vuosi. Urheilukeskuksessa on tavoitteena saada aloitettua monitoimihallihanke ja BMX-rata, joille on oma määritetty talousarvio.

BMX-rata rakennetaan hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti vuonna 2021 ja investointi on 400 000 euroa. Hankkeelle haetaan aluehallintoviranomaisen avustusta.

Urheilukeskuksen uimalammen puku- ja varastotilat rakennetaan. Työ piti toteuttaa vuoden 2020 aikana, mutta rakentamisen resurssien ja koronatilanteen vuoksi tehtävä siirtyy vuodelle 2021. Kustannusarvio on 150 000. Muutokset tulevat mahdollistamaan myös talviuinnin. Muiden uima- ja venepaikkojen parannustöihin varataan 50 000 euroa vuodelle 2021.

Pajalan koulun lähiliikuntapaikkaa perusparannetaan 100 000 eurolla. Pajalan koulu tekee suunnittelua osallistavasti oppilaiden kanssa.

Kuntovälineiden ja lähiliikuntapaikkojen toiminnallisiin muutoksiin varataan yhteensä 50 000 euroa. Kellokosken ja Jokelan liikuntapaikkojen aluetöihin varataan yhteensä 100 000 euroa.

Luontoliikunta ja harrastepaikkojen tarvittaviin investointeihin varataan 50 000 euroa.

Käyttöikänsä päässä oleva Jäähallissa oleva jäänhoitokone vaihdetaan 150 000 euroa.

Nuorisotilojen kalusteinvestointeihin varataan 30 000 euroa.

Kellokosken kirjaston perusparannus tehdään laadittujen suunnitelmien mukaisesti vuonna 2021, kustannusarvio 500 000 euroa. Tavoitteena on asiakaskokemuksen laadun parantaminen ja kiinteistöön tehtävät korjaukset.

Halosenniemen museossa on kiireellisesti aloitettava rakennuksen perusparannus. Rakennuksessa on ilmennyt kosteusvaurioita.

Ilmatorjuntamuseon investoinnit toteutetaan yhteistyösopimuksen mukaisesti 25 000 euroa.

10 rakennuksen (50 000) ja taidekasarmin (50 000) hankesuunnitelmat laaditaan vuoden 2021 aikana.

Ruokapalveluiden investoinnit:

Ruokapalveluissa on toteutettava seuraavat hankinnat. Keittiöiden laitteet ovat tulleet käyttöikänsä päähän ja hankintoja on siirretty aiempina vuosina. Monitoimivaunuja tulee hankkia myös siitä syystä, että mahdollisen pandemiatilanteen tai muiden poikkeusolojen aikana, saadaan ruokapalvelut sujuvasti järjestettyä.

- Päiväkotien keittiöiden monitoimivaunut (220 000)
- Pellavan päiväkodin tiskilinjasto (20 000)
- Kolsan koulun/päiväkodin ruokasalin linjasto (30 000)
- Jokelan koulukeskuksen keittiön laitteet (25 000)
- Lepolan koulun/päiväkodin astianpesukone (53 000)
- Mikkolan koulun astianpesukone (53 000)

SIVISTYKSEN TUKIPALVELUT

Palvelualue

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Virpi Lehmusvaara

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Sivistyksen hallinto
- Ruokapalvelut

Hallinnon tavoitteet

- Kehitämme sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistämme henkilöstön hyvinvointia sekä mahdollistamme jaetun johtamisen
- Viemme toteutukseen hyväksytyt palveluverkkosuunnitelman ja 10-v investointisuunnitelman
- Teemme laadukasta sisäilmatyötä
- Kehitämme lasten ja nuorten hyvinvointia

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen on yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös 2021. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi teemme aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa.

Viemme eteenpäin poikkihallinnollisessa yhteistyössä mm. ennakkovaikutusten arvioinnin käyttöönottoa, kehittämis- ja tavoitesalkku Thinking portfolion vakiinnuttamista, kuntatasoista kehittämistä kehittäminen johtoryhmässä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoimista HYTE-ryhmässä sekä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämistä yhdessä eri palvelualueiden ja Keusoten kanssa Lanupe-ryhmässä. Kunnan digitalisaatioon työvälineeksi luodussa digiroadmapissa keskeiset kehittämiskohteet ovat opetuksen verkkoalustojen yhtenäistäminen, varhaiskasvatuspalveluiden asiakasjärjestelmän kehittäminen ja ruokapalveluiden järjestelmien päivitys.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Indikaattorit

Uudistuvan palveluverkon tilaohjelma 9 hym2 perusopetus ja 8 hym2 varhaiskasvatus

Sisäilmaoireilijoiden määrä vähenee

Työhyvinvointikyselyn toimialueen keskiarvo päälle 4

Ruokapalveluiden strategiset tavoitteet:

- Autamme asiakkaita omaksumaan terveellisemmät ruokailutottumukset ja toimimaan ympäristöystävällisemmän Suomen puolesta
- Valmistaudumme ruokapalveluiden tuotannonohjausjärjestelmän vaihtamiseen 2022 hallitusti
- Kehitämme vastuullisia ruokapalveluita systemaattisen ja ammattimaisen tuotekehityksen kautta ja sitoudumme Agendaz030 tavoitteiden toteuttamiseen
- Kilpailutamme omavalvontajärjestelmän ruokapalveluissa
- Teemme palveluverkkosuunnitelman ruokapalveluiden osalta 2021-2026
- Laadimme ruokapalveluiden henkilöstösuunnitelman vuosille 2021.-2026

Ruokapalveluiden Kestävän kehityksen ohjelmassa autetaan asiakkaita omaksumaan terveellisemmät ruokailutottumukset ja toimimaan ympäristöystävällisemmän Suomen puolesta. Tuotannonohjausjärjestelmän vaihtamiseen valmistautuminen hallitusti tulee tehdä vuoden 2021 aikana ja samoin kehittää omavalvontajärjestelmää.

Palveluverkon kehittäminen tuo muutoksia ruokapalveluiden toimintaan ja on myös toimintakulttuurin muutos. Ruokapalveluissa laaditaan henkilöstösuunnitelma pidemmälle aikavälille ja suhteessa uuteen palveluverkkoon.

Indikaattorit

Hävikkiruuuan osuus

Tuloslaskelma (tuotot, kulut, toimintakate)

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TAE 2021
Sivistyksen tukipalvelut					
TOIMINTATUOTOT	6 229 232	5 913 422		5 913 422	6 044 716
TOIMINTAKULUT	-5 456 061	-5 918 888	13 000	-5 905 888	-5 801 271
TOIMINTAKATE	773 171	-5 466	13 000	7 534	243 445

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

OPPIMINEN**Palvelualue**

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

Perusopetus

Lukiokoulutus

Tuusulan Opisto ja taiteen perusopetus

Kasvun ja oppimisen tuki

Palvelualueen tavoitteet

- Valmistaudumme oppivelvollisuuden laajentamisen toteuttamiseen 1.8.2021
- Rakennamme kestävää tulevaisuutta Agenda 2030 -tavoitteiden toteuttamisen kautta ja jalkautamme sen osaksi yksiköiden toimintasuunnitelmia
- Kehitämme sivistystoimessa johtamisjärjestelmää ja edistämme henkilöstön hyvinvointia sekä mahdollistamme jaetun johtajuuden
- Kehitämme oppilasarviointia ja jalkautamme lukion opetussuunnitelmaa
- Lisäämme lasten ja nuorten hyvinvointia
- Edistämme tieto- ja viestintätekniikkaa
- Valmistaudumme vastaamaan poikkeusoloista johtuviin lisätarpeisiin lukuvuoden 2020-2021 aikana vahvistamalla oppilashuollon toimintaa ja yhteistyötä Keusoten kautta
- Kehitämme tiedolla johtamista sivistystoimessa
- Kehitämme kielipainotteista pedagogiikkaa
- Kehitämme ruotsinkielistä varhaiskasvatusta ja opetusta

Palvelusuunnitelman painopisteet ja keskeiset muutokset toiminnassa

Jaetun johtamisen edellytyksiä kehitetään johtoryhmäkoulutusten kautta. Vuonna 2021 johtoryhmäkoulutus järjestetään niille kouluille, joille sitä ei ole vielä tarjottu osana palveluverkkouudistusta tai #Uuttakoulua -hankkeessa. Vuoden 2021 aikana määritellään myös tulevan palveluverkon johtamiskokonaisuudet, kun palveluverkon kokonaisuus on selkeä.

Agenda 2030 on toimialueen tavoite tuleville vuosille. Oppimisen palvelualueella tutustutaan Agenda2030 -teemaan ja yksiköt valitsevat lukuvuodelle 2021-22 oman kehittämistavoitteen Agendan osa-alueista. Samalla oppimisen palvelualueella kartoitetaan koulujen kannalta tarvittavia kuntakohtaisia kehittämistarpeita Agendan tavoitteiden toteuttamiseksi.

Johtamisjärjestelmää kehitetään määrittelemällä tulevan palveluverkon johtamiskokonaisuudet. Määrittely voidaan toteuttaa, kun palveluverkon kokonaisuus on selkeä ja ratkaisut Rykmentinpuiston ja Lahelan monitoimikampusten osalta tehty.

Henkilöstön hyvinvointia kehitetään osaamisen kehittämisen kautta. Tutoropettajia koulutetaan lisää mm. Agenda2030 -teemaan. Henkilöstön osalta kartoitetaan myös muita osaamisalueita uusien tutoreiden löytämiseksi ja kouluttamiseksi.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Vuoden 2022 talousarvioon mennessä ratkaistaan englanninkielisen opetuksen aloittaminen Tuusulassa lukuvuoden 2022 alusta.

Oppimisen palvelualueella päätetään vuoden 2022 talousarviota varten laitakannan lisäämisestä. Lukuvuonna 2020-21 laitteita on n. 50% oppilaista. Lisäämällä leasingrahoitusta 30 000 € voidaan laitemäärää nostaa siten, että luokille 6-9 laitekanta toteutuu seuraavan 4 vuoden aikana 1:1 -suhteessa ja vuosiluokille 1-5 suhteessa 1:2. Laitekannan nostoa pilotoidaan vuonna 2021 6. luokkalaisten osalta. Pilotoinnin kustannukset saadaan vuonna 2021 siirtämällä oppilasmäärien vähenemisen myötä vapautuvia oppimateriaalikustannuksia leasing-kustannuksiin.

Pro koulu -toimintaa jatketaan ottamalla lukuvuoden 2021-22 alusta uusia kouluja mukaan ohjelmaan.

Tiedolla johtamista edistetään antamalla rehtori tiimeille ja koulujen johtoryhmille eri aiheista kerättyjä datapaketteja koulu- ja kuntakohtaisen kehittämisen tueksi. Koulutusten sisällöissä kiinnitetään huomiota tiedolla johtamisen näkökulmaan käymällä läpi tarkemmin valtakunnallisia tulevaisuuden opetusta ja oppimista kehittäviä ohjelmia.

Matka-, majoitus- ja koulutuskustannuksia leikataan 49 500 €. Osa leikkauksista toteutetaan toimintatapojen muutoksena ja osa supistamalla kehittämistoimintaa.

Oppimisen palvelualueelle kohdistuu merkittävä säästövelvoite sijaismäärärahoihin. Kouluissa ei voida välttää sijaisten käyttämistä, joten säästön toteutuminen määritellyssä laajuudessa on erittäin epätodennäköistä. Sijaiskustannuksia ei ole nostettu aikaisempien vuosien eikä kuluvan vuoden budjettiin, vaikka sisäilmahaasteet sekä koronatilanne ovat vaikuttaneet sijaistarpeeseen. Sijaiskustannusten säästö pyritään toteuttamaan poissaoloja vähentämällä panostamalla toimintakulttuurin kehittämiseen sekä hyvinvointiin tai leikkaamalla muuta toimintaa vuoden 2021 aikana.

Tuusulan lukiossa tavoitteita ovat opiskelijoiden hyvinvoinnin ja positiivisen minäkuvan parantaminen sekä oppimiskokemusten vahvistaminen. Lisäksi lukio laatii uuden opetussuunnitelman ottaa sen käyttöön syksyllä 2021. Keskeisiä muutoksia tulevat olemaan siirtyminen kursseista opintojaksoihin sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteet.

Monion suunnittelusta siirrytään rakentamisvaiheeseen keväällä 2021 ja lukio on vahvasti mukana Monion toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittämisessä ja sekä kalustesuunnittelussa.

Tuusulan opistolla kehitetään osaamisperusteisuuteen pohjaavaa oppimistavoitteiden laatimista ja arviointia hankerahoituksella. Hanke edesauttaa yhteisen kurssitarjottimen laatimista Tuusulan lukion ja taiteen perusopetuksen oppilaitosten kanssa Monioon siirryttäessä.

Opiston ilmaisutaidon ja sanataiteen opetusta kehitetään, jotta Moniossa avautuvia uusia taiteentekemisen mahdollisuuksia voidaan alkaa hyödyntää jo olemassaolevin ryhmin.

Vuoden 2020 lopussa varaudutaan valmistavan opetuksen ryhmän perustamiseen, koska valmistavaa opetusta tarvitsevien oppilaiden määrä tulee todennäköisesti lisääntymään tuolloin niin suureksi, että ryhmän perustaminen on välttämätöntä. Kunta saa oppilaiden mukana valmistavan opetuksen valtionosuudet, jotka kompensoivat kustannuksia. Mikäli ryhmä joudutaan perustamaan, on se huomioitava talousarviossa vuoden 2021 osalta ja sen kustannus on 60 000 €.

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Laadimme kuntatasolle oppilashuollon vuosisuunnitelman yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Vahvistamme oppilashuollon rakenteita ja käytäntöjä kouluissa ja kehitämme edelleen yksittäisten menetelmien käyttöönottoa oppilaan hyvinvointityössä.

Indikaattorit

Johtoryhmäkoulutusten toteuttamisen määrä.

Agenda2030 toimenpiteet lukuvuodelle 2021-22

Johtamisjärjestelmä päätetty

Tutorkoulutusten määrän ja aiheiden lisääntyminen vuodesta 2020

Laitekannan määrä lv. 2021-22

Tuloslaskelma (tuotot, kulut, toimintakate)

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TAE 2021
Oppiminen					
TOIMINTATUOTOT	3 278 735	2 030 500	2 614 000	4 644 500	4 764 500
TOIMINTAKULUT	-56 707 271	-57 603 361	-1 599 000	-59 202 361	-60 099 768
TOIMINTAKATE	-53 428 536	-55 572 861	1 015 000	-54 557 861	-55 335 268

VARHAISKASVATUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

Kunnallinen varhaiskasvatus

Kunnallinen Esiopetus

Yksityinen varhaiskasvatus

Palvelualueen tavoitteet

- Kehitämme varhaiskasvatuksen laatua ja arviointia
- Rakennamme kestäväää tulevaisuutta Agenda 2030 -tavoitteiden toteuttamisen kautta ja jalkautamme sen osaksi yksiköiden toimintasuunnitelmia
- Kehitämme sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistämme henkilöstön hyvinvointia sekä mahdollistamme jaetun johtamisen
- Edistämme opetusteknologiaa
- Valmistaudumme vastaamaan poikkeusoloista johtuviin lisätarpeisiin lukuvuoden 2020-2021 aikana
- Kehitämme kielipainotteista pedagogiikkaa
- Kehitämme ruotsinkielistä varhaiskasvatusta ja opetusta

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Palvelusuunnitelman painopisteet ja keskeiset muutokset toiminnassa

Yksi varhaiskasvatuksen keskeisimmistä tavoitteista on lasten hyvinvoinnin tukeminen. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin perinteisten oppimistavoitteiden lisäksi. Hyvinvointitaitoihin lukeutuvat ne taidot, jotka edistävät lasten hyvinvointia ja terveellistä elämää. Hyvinvoinnin tukeminen ja oppiminen ovat vastavuoroisessa suhteessa toisiinsa nähden, hyvinvointi tukee tehokasta oppimista ja oppiminen lisää hyvinvointia.

Varhaiskasvatuksen toiminnassa huomioidaan lasten tuen tarpeen lisääntyminen poikkeusolojen jälkeen. Yhteistyötä huoltajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä muiden tukea antavien tahojen kanssa kehitetään.

Varhaiskasvatuksen kehittämisen pohjana toimivat vuonna 2020 saadut varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin tulokset. Arviointi tehdään uudelleen vuoden 2021 aikana.

Poikkeusolojen kompensointiin saatu valtionavustus kohdennetaan varhaiskasvatuksessa henkilökunnan digi-osaamisen ja S2 -toiminnan kehittämiseen.

Kielirikasteista varhaiskasvatusta kehitetään Mikkolan ja Pellavan esiopetuksen ryhmissä englannin kielellä ja Kievarin päiväkodin ryhmissä ruotsin kielellä.

Kehitämme varhaiskasvatuksen johtamista, jossa pedagogiikan johtaminen painottuu. Tavoite on vakinaistaa isoihin yksiköihin nyt pilotointivaiheessa olevat johtamiskokeilut, joissa johtajuutta on vahvistettu varajohtajan työtehtäviä muuttamalla. Toteutamme johtamisessa työhyvinvointia tukevia käytänteitä ja pyrimme edistämään sairaspöissaolojen vähenemistä.

Rakennamme kestävää tulevaisuutta Agenda 2030- tavoitteiden kautta. Yksilöimme varhaiskasvatuksessa jo toteutuvat kestäväen tulevaisuuden toimintatavat ja selvitämme asiat, joiden kehittämiseen tarvitsemme lisää osaamista sekä toimintatapojen muutosta.

Indikaattorit

Laadun arviointi ja kehittämistoimenpiteiden vaikutus vuonna 2021

Tuloslaskelma (tuotot, kulut, toimintakate)

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TAE 2021
Varhaiskasvatus					
TOIMINTATUOTOT	2 744 493	2 636 500	58 000	2 694 500	2 694 500
TOIMINTAKULUT	-27 106 891	-27 008 256	-54 000	-27 062 256	-27 205 618
TOIMINTAKATE	-24 362 398	-24 371 756	4 000	-24 367 756	-24 511 118

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

KULTTUURI**Palvelualue**

Vastuuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt: Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

Palvelualueen tavoitteet

- Uusimme Virtuaali -Tuusulan
- Kehitämme kokoelmienhallintaa
- Laadimme Taidekasarmin ja 10-rakennuksen hankesuunnitelmat
- Teemme kulttuurituotannon henkilöstösuunnitelman
- Toteutamme Haloseniemien kehittämissuunnitelmaa ja teemme talon perusparannusta
- Toteutamme kirjastopalveluiden kehittämissuunnitelmaa
- Kehitämme kirjaston toimintaympäristöä ja lisäämme asiakastyytyväisyyttä
  - Kellokosken kirjaston perusparannuksen toteuttaminen
  - Kehitämme kotiseutukokoelmaa
- Edistämme lukutaitoa ja lukemiskulttuuria
  - Nuorten kulttuurikasvatussuunnitelmatyön aloittaminen
  - Edistämme pienten lasten lukutaitoa Eino ja Leino -hankkeessa

Palvelusuunnitelman painopisteet ja keskeiset muutokset toiminnassa

Kulttuuripalvelut tuottaa palveluja kaikille ikäryhmille mahdollistaen kuntalaisten pääsyn tietoon, sivistykseen ja omaan historiaansa. Tuotamme palveluja sekä tuusulalaisille että alueella matkaileville,

Tuusulan kunnan museokohteita ovat Taitelijakoti Erkkola, Haloseniemi ja Klaavolan talo. Museo vastaa sekä Helsingin Ylioppilaskunnan omistaman Aleksis Kiven kuolinmökkin että HUSin omistaman Kellokosken sairaalanmuseon avoinnapidosta ja asiakaspalvelusta, Kirjastopalveluita tuotetaan lähipalveluina kolmessa kirjastossa sekä kirjastoautossa.

Kulttuuripalveluita kehitetään huomioimalla saavutettavuus ja käytettävyys niin palvelujen kuin rakennustenkin osalta. Museokohteet ovat niin palvelujen tarjoajia kuin myös historiallisia muistomerkkejä. Niiden on säilyttävä tuleville sukupolville, mutta niissä on pystyttävä luomaan turvalliset työskentelymahdollisuudet ja tarjottava asiakkaille miellyttävä museovierailu. Virtuaaliset palvelut tarjoavat pääsyn kulttuuripalveluihin milloin ja mistä vain.

Virtuaali-Tuusula -verkkosivusto julkaistiin vuonna 2013 ja se on ollut hyvin suosittu tietopankki Tuusulan historiasta. Verkkosivujen toiminnallisuus on osittain vanhentunut, joten sivustoa päivitetään, lisätään uusia ominaisuuksia ja muutetaan toimimaan paremmin erilaisilla alustoilla.

Museotoiminnan perusta ovat kokoelmat sekä niiden ylläpito ja kartuttaminen. Kokoelmiin ei tallenneta vain vanhoja esineitä tai valokuvia, vaan myös nykypäivän Tuusula ja tuusulalaisten elämää. Museolain mukaan kulttuuriperinnön säilyminen tuleville sukupolville tulee turvata.

Tuusulan museo kehittää kokoelmahallintaa osana ylikunnallista museopalvelujen kehittämishanketta. Se aloitetaan yhteisellä kulttuurimatkailun palvelupaketin luomisella, johon Järvenpään ja Tuusulan museot saivat avustuksen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kerava tulee mukaan museoiden kulttuurimatkailuhankkeeseen sekä myös selvitykseen yhteisen kokoelmatilan ja mahdollisen näyttely- ja tapahtumatilan saamisesta alueelle.

Halosenniemen museon kehittämissuunnitelma hyväksyttiin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa vuonna 2019 ja sen mukaisesti vuonna 2021 tulee aloittaa rakennuksen perusparannus, kehittää edelleen pysäköintialueiden toimivuutta ja ennallistaa museon puutarha-alueita. Rakennuksen konservointi varmistaa sen säilymisen ja käytettävyyden. Pysäköintialueen laajennus ja puutarhan ennallistaminen parantavat alueen virkistyskäyttöä ja asiakaskokemusta.

Taidekasarmin ja 10-rakennusten osalta toivotaan aloitettavan hankesuunnittelu kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan esittämien suunnitelmien mukaisesti. 10-rakennus toimisi kulttuurituotannon ja käsityön taiteen perusopetuksen tiloina täydentämässä Moniota ja Taidekasarmi palautetaan taiteen näyttelytilaksi. Taidekasarmin kehittäminen nykytaiteen tilaksi liittää sen osaksi Rykmentinpuiston ja Hyrylän alueen taideohjelmia ja niiden laajaa ja monipuolista esittämistä.

Kulttuurituotannon henkilöstösuunnitelman laatiminen tulee tehdä osana kehittämissuunnitelmaa, Monion palvelurakennetta ja ylikunnallista kehittämishanketta.

Kulttuuripalvelut huomio toiminnassaan juhlavuodet erityisesti vuoden 2022, jolloin tulee kuluneeksi 150 vuotta kansalliskirjailija Aleksis Kiven kuolemasta.

Vuonna 2021 merkittävimpänä muutoksena kirjastopalveluissa toteutetaan Kellokosken kirjaston ja nuorisotilan tilamuutokset. Kellokosken kirjaston tilat muutetaan remontin yhteydessä vastaamaan nykyaikaisten kirjastopalveluiden vaatimuksia ja samalla kirjasto muutetaan omatoimikirjastoksi, jotta aukioloaikoja voidaan laajentaa ja kirjastopalveluiden saatavuus kasvaa. Pääkirjastossa jatketaan kotiseutukokoelman kehittämisprojektia testamenttilahjoituksen turvin.

Nuorten kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen aloitetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Nuorten lukutaidon edistämiseksi on kirjasto hakenut apurahaa yhteistyössä Ohjaamon, Tuusulan opiston ja nuorisopalveluiden kanssa. Mikäli haettu hankerahoitus toteutuu, lähdetään kulttuurikasvatussuunnitelmaan hakemaan toimintamuotoja nuorten lukutaidon edistämisen kautta ja samalla luodaan verkosto, jossa kulttuurikasvatussuunnitelmaa voidaan laajemmin toteuttaa. Vuonna 2021 toteutetaan jo rahoituksen saanutta Eino ja Leino -hanketta yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen kanssa.

Kirjastossa otetaan käyttöön aineiston kellutus kaikkien toimipisteiden kesken. Tällä pyritään saamaan lähikirjastoihin vaihtuvampi kokoelma sekä tehostetaan kokoelman liikkuvuutta ja saavutettavuutta. Samalla otetaan käyttöön keskitetty aineistohankinta. Hiilijalanjälkeä ja hiilikädenjälkeä selvitetään kirjastoalan yhteishankkeena ja Tuusulan kirjastossa tehdään selvitystyön valmistuttua muutoksia kestävämmän kirjastopalvelun toteuttamiseksi. Kirjastoissa tapahtuva kehitystyö tehdään ensi vuonna pääsääntöisesti hankerahoituksella.

Vuosina 2021 -2025 kirjastotoiminnassa tapahtuvia mahdollisia muutoksia on mm. Kirkes- ja Rajamo-kirjastoklippojen yhdistäminen. Selvitystyö on aloitettu vuonna 2020 ja sitä jatketaan vuonna 2021.

Indikaattorit

Kävijämäärät museoissa
 Kävijämäärät kulttuuritapahtumissa
 Lainat kirjastoista
 Kulttuurirahoitus/ kuntalainen
 Kulttuuri- ja taideavustukset/kuntalainen
 Kulttuuritoiminnan tilat (ei museot ja kirjastot) kunnassa

Tuloslaskelma (tuotot, kulut, toimintakate)

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TAE 2021
Kulttuuri					
TOIMINTATUOTOT	301 793	287 500		287 500	303 000
TOIMINTAKULUT	-3 673 337	-3 879 729		-3 879 729	-3 805 752
TOIMINTAKATE	-3 371 545	-3 592 229		-3 592 229	-3 502 752

VAPAA-AIKA**Palvelualue**

Vastuuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveyslääkintäpalvelut

Palvelualueen tavoitteet

- Lisäämme kuntayhteistyötä uimahallipalveluissa
- Kehitämme verkkonuorisotyötä ja koulunuorisotyötä
- Tuusulanjärven ja Hyrylän urheilukeskuksen hankkeiden edistäminen

Palvelusuunnitelman painopisteet ja keskeiset muutokset toiminnassa

Toimintavuoden tärkein tavoite on kehittää ja vakiinnuttaa verkkonuorisotyötä osaksi alueellisen nuorisotyön toimintaa. Yksikkö jatkaa koulunuorisotyön kehittämistyötä yhdessä koulun henkilöstön ja nuorten kanssa. Hyrylän urheilukeskuksen aluetta kehitetään ja keskuksen yleisilme muuttuu valtuustokauden aikana merkittävästi. Yleissuunnitelman toteuttamista jatketaan ja valmistaudutaan alueen suurimpiin laitosinvestointeihin. Ulkoilureittistöä kehitetään kuntakeskuksissa, Jokelassa Kisan majan ympäristössä,

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**

Kellokoskella kuntayhteistyönä ja Hyrylässä osana urheilukeskuksen ja Tuusulanjärven kehittämistä.

Uimahallin palveluita parannetaan vuonna 2020 teetetyn asiakaskyselytutkimuksen tulosten pohjalta. Uimahallien toimintaa kehitetään ylikunnallisesti ja yksikkö toteuttaa toimintavuonna sekä yksilöllistä hyvinvointivalmennusta (kunnan työntekijät) että ryhmämuotoista hyvinvointivalmennusta (kunnan asukkaat).

Alueellisessa nuorisotyössä pyritään turvaamaan talotoiminnan aukiolo, huomioimaan verkkonuorisotyön tarpeita sekä laatia pitkän tähtäimen suunnitelmaa koulunuorisotyön kehittämiseksi. Taloussuunnitelmakauden lopussa 2021-2025 jokaisessa alueellisen nuorisotyön yksikössä toimii kokopäiväinen työpari, jolla on tiivistä yhteistyötä alueen koulujen kanssa. Työpari tuntee hyvin alueen ikäluokat, mikä parantaa nuorten kanssa tehtävää pitkäjänteistä työtä. Yhteistyötä liikuntapaikkojen kunnossapidossa lisätään viherpalveluiden kanssa mm. Tuusulanjärvellä ja yhteisillä alueilla. Uimahallien toiminnassa korostuu tulevana vuosina monipuolisten ja ennaltaehkäisevien hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja kuntayhteistyö talotekniikassa ja palveluiden suunnittelussa.

Indikaattorit

Tuusulan alueellisen nuorisotyön toimintatunnit (nuorisotalot ml. Einari)
Nuorten käyntikerrat nuorisotaloilla ja toiminnoissa
Hyrylän alueen nuorisotyö, kohdatut nuoret
Hyrylän alueen nuorisotyö, toimintaan osallistuneet/Einari (alle 29v)
Koulunuorisotyön toimintatunnit/kohdatut nuoret
Jäähallin aukiolopäivät/vuosi ja käyttötunnit/viikko
Jäähallin kävijämäärät (elo-toukokuu) sis. Koululaiskäytön
Kunnossapidettävät luonnonjääkentät/kauden pituus (viikot)
Ostopalveluna kunnossapidettävä latuverkko/toteutunut
Metsäpirtin käyttötunnit/käyttöaste ka.
Lasten kesäuimakoulut (kpl/osallistujat)
Ohjatun liikunnan ryhmät, syys/kevät (kpl)
Ohjatun liikunnan osallistujamäärä
Uimahallin aukiolopäivät/vuosi
Uimahallin kävijämäärät/vuosi, sis. seurakäytön
Alakoulujen uimakoulut (kpl)

Tuloslaskelma (tuotot, kulut, toimintakate)

	TP 2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	TAE 2021
Vapaa-aika					
TOIMINTATUOTOT	942 870	1 106 500		1 106 500	996 500
TOIMINTAKULUT	-4 913 599	-5 013 126		-5 013 126	-5 087 851
TOIMINTAKATE	-3 970 729	-3 906 626		-3 906 626	-4 091 351

TUUSULA

**Tekemisen
taidetta.**